

Aftale mellem regeringen og
Radikale Venstre,
Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten
og Alternativet om:

Finansloven for 2021
(6. december 2020)

Aftale om finansloven for 2021

Danmark skal trykt igennem corona-krisen. Vi skal have alle med ud af krisen, og vi skal modvirke det økonomiske tilbageslag, som pandemien har medført.

Selvom vi står i en sundhedsmæssig og økonomisk meget alvorlig situation, må vi ikke sætte udviklingen af vores samfund i stå. Tværtimod skal vi have modet til at forandre, mens vi bygger op, så Danmark kommer stærkere og grønnere ud af krisen.

Derfor har aftalepartierne sat gang i en grøn genstart af Danmark. Vi skal skabe tryghed om danske arbejdspladser og fremme den grønne omstilling. Og samtidig skal vi passe på det, der er hjertet i vores samfundsmodel – nemlig vores velfærd.

Derfor lagde regeringen med sit finanslovsforslag for 2021 op til at bygge videre på de markante velfærdsloft, som vi sikrede med finansloven for 2020 og med økonomiaftalerne med kommuner og regioner for 2020 og 2021.

Vi har sat en ny retning for Danmark, hvor pengene følger med, når vi bliver flere børn og flere ældre. Det afspejler aftalen om finansloven for 2021.

Vi sætter børnene først – med fokus på at give dem en bedre fremtid.

Vi afsætter penge til at løfte kvaliteten i ældreplejen markant. Der skal være plads til værdighed og omsorg.

Vi skærper indsatsen for at øge tilliden til skattevæsnet med flere penge til kontrol og bedre driftsrammer.

Og endelig styrker vi trygheden med nye midler til at skabe et politi, der er tættere på borgerne, og med en øget indsats mod økonomisk og organiseret kriminalitet.

Derudover har regeringen sammen med Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten aftalt en række nye initiativer for at tage endnu bedre hånd om vores børn, vores ældre og de svageste i vores samfund.

Vi har aftalt at sætte yderligere penge af til flere hænder og mere omsorg i ældreplejen. Vi fremskynder indfasningen af minimumsnormeringer i børnehaver og vuggestuer. Vi investerer markant i uddannelse, så vores unge bliver klædt på til fremtiden, og så endnu flere får en ungdomsuddannelse.

Vi skærper indsatsen for at passe på vores natur og biodiversitet – med mere urørt skov og etablering af nye naturnationalparker. Og vi skruer op for vores klimabistand til gavn for den globale grønne omstilling.

Endelig giver vi et solidt løft til kulturen, bl.a. med en særlig kulturpakke målrettet børn og unge.

Krisen har vist styrken ved vores danske samfundskontrakt, hvor vi løfter i fællesskab. Det gælder ikke mindst i kommunerne og regionerne, som står for hovedparten af den borger-nære velfærd. Arbejdet skal kunne udføres under hensyntagen til at forebygge smittespredningen. Det er derfor vigtigt, at kommunerne og regionerne fastholder et højt rengørings- og hygiejneniveau i velfærdsinstitutionerne mv.

Regeringen vil derfor også for 2021 være indstillet på at sikre de nødvendige ressourcer til at finansiere COVID-indsatsen i kommuner og regioner. Kompensationen vil blive drøftet i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2022.

Med aftalen om finansloven for 2021 tager regeringen sammen med Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten ansvar for at styre Danmark sikkert gennem krisen. Det er en aftale, der styrker vores velfærd og vores fællesskab.

Dermed baner vi vejen for, at Danmark kommer stærkere, grønnere og mere retfærdigt ud på den anden side. Det er en grøn genstart af Danmark.

Hovedelementer i Aftale om finansloven for 2021

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet har indgået Aftale om finansloven for 2021. Aftalepartierne er enige om at gennemføre nye initiativer på følgende områder:

Styrket ældrepleje

- Flere hænder og højere faglighed i ældreplejen
- Videreførelse af Videnscenter for værdig ældrepleje

Børn

- Hurtigere indfasning af minimumsnormeringer
- Børnene Først

Sundhed og socialområdet

- Forlængelse og udvidelse af tilbuddet om gratis psykologbehandling til 18-24-årige
- Borgerrådgivningsfunktion
- Afvikling af sagspukler i Ankestyrelsen
- Styrket rådgivning til ofre for seksuelle overgreb
- Ekstra ledsagelse for mennesker med handicap
- Indsats målrettet sexchikane og forbedret psykisk arbejdsmiljø

Styrkede ungdomsuddannelser mv.

- Økonomisk løft af de gymnasiale uddannelser
- Økonomisk løft af erhvervsuddannelserne
- Taxameterløft af social- og sundhedsuddannelserne
- Ekstraordinært løft af FGU
- Grøn iværksætterpulje til ungdomsuddannelserne
- Styrket seksualundervisning i folkeskolen

Kulturløft

- Børne- og ungepakke til kulturindsatser
- Genre- og Nichespillestedssordning
- Den Gamle By
- Danmarks Underholdningsorkester
- Copenhagen Phil
- Gammel Estrup Herregårdsmuseum
- Udviklingspulje til folkehøjskoler
- Musik og sang
- Forundersøgelse vedrørende formidling af kolonihistorie
- Øvrige kulturindsatser
- Løft til medierammen

Natur, biodiversitet, miljø, klima og økologi

- Natur- og biodiversitetspakken
- Generationsforeninger
- Klimabistand
- Økologisk indsats

Øvrige initiativer

- Løft af LGBT+ Danmark
- Udbredelse af headspace
- Løft af KVINFO's videnscenter
- Tilskud til Naturkraft i Ringkøbing
- Valgbusser som brevstemmesteder
- Grønlandske huse
- Grønt nationalregnskab
- Indsats mod negativ social kontrol
- En styrket indsats for minoritetsfædres deltagelse i børns liv
- En styrket indsats for sårbare og isolerede kvinder
- Rådgivning af skilsmissefamilier
- Danwatch
- Udviklingshæmmedes Landsforbund
- Etablering af whistleblowerordninger
- Forum for Mænds Sundhed
- Rådet for Grøn Omstilling
- Støtte til 92-gruppen
- Styrkelse af Rådet for Sikker Trafik
- Jeppe Aakjærs Kunstnerhjem
- Ændret takst til Den Frie Lærerskole
- Sorglinjen
- Nedsættelse af en ekspertarbejdsgruppe vedrørende demokratiske virksomheder
- Styrket indsats for dobbeltminoriteter
- Styrket hjælp til børn udsat for digitale krænkelser
- Skoleskibet Georg Stage
- Demokrati i Europa Oplysningsforbundet (DEO) og Tænk tanken Europa
- Landsforeningen Hjælp Voldsofre
- Støtte til rådgivning hos Danes Worldwide
- Forlængelse af auditiv indsats (AVT-program) til børn med høretab
- Glukosemålere
- Styrket skattekontrol
- Kvoteflygtninge

Finansiering mv.

- Udmøntning af centrale reserver mv.
- Statens indkøbsprogram
- COVID-19-indsatsen i kommuner og regioner
- Udgiftslofter 2021-2023
- Aftalens karakter

Styrket ældrepleje

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere ca. 1,9 mia. kr. i perioden 2021-2024 til at styrke omsorg og nærvær i ældreplejen. Danskerne skal have en tryk og værdig alderdom med den rette hjælp og pleje, når der er behov. Det er derfor vigtigt, at der er tilstrækkeligt med medarbejdere til at sikre, at alle borgere får en ordentlig ældrepleje af høj kvalitet.

Flere hænder og højere faglighed i ældreplejen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 425 mio. kr. i 2021, 450 mio. kr. årligt i 2022-2023 og 500 mio. kr. årligt fra 2024 og frem til højere faglighed og flere ansatte i ældreplejen for at give bedre vilkår for vore ældre. Midlerne skal give mulighed for at sikre mere tid til pleje, omsorg og nærvær i mødet med den enkelte borger. Det skal dertil bidrage til at højne kvaliteten af ældreplejen ved at sætte fokus på fagligheden.

Et centralt element for prioriteringen er således, at kommunerne fortsat har mulighed for at ansætte flere ufaglærte hænder i ældreplejen. Herved kan allerede ansatte ufaglærte medarbejdere i ældreplejen frigøres, så de får mulighed for at løfte deres kompetenceniveau ved at tage en social- og sundhedsfaglig uddannelse. Prioriteringen skal både løfte fagligheden og kompetencerne i ældreplejen, samtidig med at den skal give mulighed for at øge antallet af hænder, der kan sikre mere tid til pleje, omsorg og værdighed i plejen. Målsætningen med puljen vil være, at kommunerne ansætter 1.000 personer i ældreplejen og samtidig arbejder for, at flere ufaglærte får muligheden for at tage en social- og sundhedsfaglig uddannelse.

Midlerne udmøntes via en ansøgningspulje, som giver kommunerne adgang til finansiering svarende til én yderligere varig ansættelse i ældreplejen pr. ufaglært ansat i ældreplejen i kommunen, der sendes i uddannelse.

Aftalepartierne drøfter status for udmøntningen af puljen i efteråret 2021. Efter puljens udmøntning overgår midlerne til at blive udmøntet via bloktilskuddet.

Videreførelse af Videnscenter for værdig ældrepleje

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 22 mio. kr. årligt i perioden 2022-2023 til at videreføre Videnscenter for værdig ældrepleje. Videnscenter for værdig ældrepleje understøtter kommunerne i at skabe mere værdighed i ældreplejen ved at tilbyde forskellige udviklingsforløb, rådgivning, formidling af viden mv.

Børn

Hurtigere indfasning af minimumsnormeringer

Danmark skal være verdens bedste land at være barn i. Alle børn skal have en god start på livet, hvor de gennem leg og læring trives og udvikler sig i trygge børnefællesskaber.

Gode vuggestuer og børnehaver er afgørende for at sikre et godt og trygt børneliv og udgør en vigtig ramme for vores børns hverdag, deres tidlige trivsel, læring og udvikling. Derfor blev det med finansloven for 2020 aftalt at indføre lovbundne minimumsnormeringer fra 2025.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at fremskynde indførelsen af lovbundne minimumsnormeringer med ét år, så lovkra- vet er gældende fra 2024. Der stilles således lovkrav om, at der på kommuneniveau og målt som et årligt gennemsnit skal være 1 pædagogisk personale pr. 3 børn i vuggestuer og 1 pæ- dagogisk personale pr. 6 børn i børnehaver.

Der er i dag ikke valide data om normeringerne på institutionsniveau. Aftalepartierne er derfor enige om at udbygge og forbedre den eksisterende dagtilbudsportal, herunder sikre det for- nødne lovgrundlag til at indsamle data, så forældre, kommuner og andre interesserede nemt og enkelt kan få indblik i centrale kvalitetsindikatorer for den enkelte daginstitution, herunder normeringen. Når der foreligger viden om, hvordan kommunerne indfører de lovbundne mini- mumsnormeringer, og når de nødvendige data om bl.a. normeringer på institutionsniveau fo- religger på et tilstrækkeligt valideret grundlag, er Regeringen og Radikale Venstre, Sociali- stisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet endvidere enige om at vurdere muligheden for og hensigtsmæssigheden af eventuelle lovbundne minimumsnormeringer på institutionsni- veau. Aftalepartierne vil drøfte dette i 2023, hvor de nødvendige data forventes at være til- gængelige. Indtil da er det vigtigt, at der sker en forbedring af normeringerne i de institutioner, der i dag har de dårligste normeringer, også inden for den enkelte kommune. Intentionen med aftalen er, at minimumsnormeringerne skal sikre en bund for alle børn, og det er derfor forventningen, at midlerne kommer alle daginstitutioner i de enkelte kommuner til gode, der i dag ikke allerede har en højere normering end minimumsnormeringen.

Aftalepartierne er derudover enige om, at det skal være pædagogiske hensyn, der styrer tids- punktet for børns oprykning til børnehave. Forud for lovgivningsprocessen skal det drøftes med KL, hvordan økonomien bag minimumsnormeringer knytter sig til hhv. alder og lederan- del. Det skal efterfølgende drøftes i aftalekredsen. Dette med henblik på at understøtte, at normeringerne følger barnets alder, således at kommunerne prioriterer en bedre normering, hvis børnene rykkes op i børnehave, før de er fyldt tre år.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er des- uden enige om, at der inden for rammen afsat til minimumsnormeringer med finansloven for 2020 prioriteres 100 mio. kr. i 2023 og 200 mio. kr. fra 2024-2030 til en opkvalificeringspulje. For at få andel i midlerne skal den enkelte kommune fremvise en plan for at opnå en uddan- nelsesdækning på mindst 85 pct. eller forbedre uddannelsesdækningen med mindst 10 pct.- point. Såfremt alle kommuner ikke kan tilgodeses, vil kommuner med lavest uddannelses- dækning blive prioriteret i fordelingen af midlerne. De konkrete rammer for den endelige op- kvalificeringspulje fastsættes af aftalepartierne i 2021. Aftalepartierne skal ved puljens udløb i

2030 drøfte status og tage stilling til, hvordan midlerne fremadrettet skal benyttes. Midlerne er således varige.

Herudover prioriteres der inden for rammen afsat til minimumsnormeringer med finansloven for 2020 45 mio. kr. i 2022 og 55 mio. kr. i 2023 til at sikre, at den tredjedel af kommunerne, som er svagest stillet socioøkonomisk, og som i 2018 herudover ikke levede op til minimumsnormeringer, får bedre muligheder for at løfte normeringerne frem mod de lovbundne minimumsnormeringer i 2024.

Der afsættes i alt 200 mio. kr. i 2021, 200 mio. kr. i 2022, 200 mio. kr. i 2023, 400 mio. kr. i 2024 og 200 mio. kr. varigt fra 2025 og frem til hurtigere indfasning af minimumsnormeringer. I 2021-2023 udmøntes midlerne via en direkte statslig tildelingspulje. Fra 2024 og frem udmøntes midlerne over bloktilskuddet.

Børnene Først

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at vi skal passe bedre på udsatte og anbragte børn, så de får den hjælp, de har brug for, så tidligt som muligt. Vi skal sikre stabilitet i de udsatte børns liv og en tryk relation til voksne, de kan stole på. Vi skal understøtte en god overgang til voksenlivet for anbragte børn. De mest udsatte børn skal have en stærkere stemme og klarere rettigheder.

Partierne noterer sig, at regeringen vil komme med et udspil herom, som skal forhandles med Folketingets partier.

Sundhed og socialområdet

Forlængelse og udvidelse af tilbuddet om gratis psykologbehandling til 18-24-årige

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at den eksisterende forsøgsordning med gratis psykologbehandling for personer med let til moderat depression eller angst gøres permanent og udvides, så den omfatter alle i aldersgruppen 18-24 år.

Forsøgsordningen med gratis psykologbehandling blev indført med satspuljeaftalen for 2018-2021, hvor der blev afsat midler til en fireårig forsøgsordning målrettet unge mellem 18-20 år, der lider af let til moderat depression eller angst. Med satspuljeaftalen for 2019-2022 blev ordningen udvidet til også at omfatte de 21-årige. Forsøgsordningen udløber pr. 1. januar 2022.

Der afsættes 22,8 mio. kr. i 2021 og 47,2 mio. kr. årligt fra 2022 og frem til en forlængelse og udvidelse af forsøgsordningen, så den fra 2. halvår 2021 omfatter alle i aldersgruppen 18-24 år og bliver permanent. Det skal samtidig finansiere merudgifterne forbundet med den større end forventede aktivitet i den eksisterende forsøgsordning.

En forlængelse og udvidelse af tilbuddet om gratis psykologbehandling vil skulle ses i sammenhæng med den kommende 10-års plan for psykiatrien.

Borgerrådgivningsfunktion

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke borgernes relation til kommunerne, herunder øge borgerens retssikkerhed. Der afsættes derfor 30 mio. kr. i 2021 og 35 mio. kr. årligt i perioden 2022-2024 til en ansøgningspulje, som kommunerne kan søge med henblik på at ansætte en borgerrådgiver til bl.a. at rådgive og vejlede borgerne i kontakten med kommunen og føre tilsyn med kommunens administration.

Afvikling af sagspukler i Ankestyrelsen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 5 mio. kr. i 2021 til at understøtte arbejdet med afvikling af sagspukler i Ankestyrelsen.

Styrket rådgivning til ofre for seksuelle overgreb

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at ofre for seksuelle overgreb skal have bedre støtte og vejledning gennem retssystemet. Aftalepartierne er derfor enige om, at ofre for seksuelle overgreb skal have ret til at få vejledning fra en bistandsadvokat, før overgrebet anmeldes til politiet og eventuel styrket rådgivning efter anmeldelsen. Det skal sikre større tryghed og afklaring for forurettede. Ordningen er et supplement til den eksisterende ret til at få beskikket en bistandsadvokat efter anmeldelse af sagen til politiet.

Justitsministeriet udarbejder et oplæg til konkret model for ordningen, som drøftes mellem aftalepartierne.

Der afsættes 20 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Ekstra ledsagelse for mennesker med handicap

Mennesker med handicap har oplevet ensomhed og isolation under COVID-19 krisen. For at imødekomme det og give øgede muligheder for at kunne deltage i selvvalgte aktiviteter uden for hjemmet i den kommende tid afsættes midler til en forsøgsordning med et klippekort, hvor borgere i målgruppen for ledsagelse, der er bosat på bosteder, i 2021 kan få ekstra timers ledsagelse.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen vil tage kontakt til kommunerne med henblik på at sikre, at de lever op til de gældende forpligtelser på området.

Der afsættes 16 mio. kr. i 2021.

Indsats målrettet sexchikane og forbedret psykisk arbejdsmiljø

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke Arbejdstilsynet for at øge indsatsen målrettet sexchikane og psykisk arbejdsmiljø.

Der afsættes 10 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Styrkede ungdomsuddannelser mv.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at ungdomsuddannelserne spiller en afgørende rolle i det danske samfund og er med til at sikre, at alle unge kommer godt videre i enten uddannelse eller beskæftigelse.

Der afsættes derfor samlet set ca. 1,7 mia. kr. over perioden 2021-2024 til en markant styrkelse af ungdomsuddannelserne, de forberedende grunduddannelser mv.

Økonomisk løft af de gymnasiale uddannelser

Hvert år vælger over 50.000 unge at søge ind på en gymnasial uddannelse. Det er derfor også afgørende, at der også fremover findes stærke gymnasiale uddannelser i hele landet, der leverer høj faglig kvalitet.

Der afsættes derfor 220 mio. kr. årligt fra 2021-2024 til et markant økonomisk løft af taxametertilskuddene på de gymnasiale uddannelser, herunder både de almen-gymnasiale uddannelser (stx, hf), de erhvervsgymnasiale uddannelser (htx, hhx), de private gymnasier samt eux. Løftet skal bl.a. være med til at sikre styrket faglig kvalitet i hele landet. Løftet svarer til omprioriteringsbidraget for 2019, så gymnasierne i lighed med erhvervsuddannelserne får tilbageført omprioriteringsbidraget.

Økonomisk løft af erhvervsuddannelserne

Danmark har en lang historisk tradition for stærke erhvervsuddannelser. Hvert år uddannes der således mange tusinde nye faglærte fra én af de mere end hundrede erhvervsuddannelser, som findes i dag.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at erhvervsuddannelserne skal styrkes yderligere.

Der afsættes derfor 80 mio. kr. årligt fra 2021-2024 til et generelt taxameterløft på tværs af erhvervsuddannelserne (ekskl. social- og sundhedsuddannelserne).

Taxameterløft af social- og sundhedsuddannelserne

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at det også fremadrettet er vigtigt, at der bliver uddannet social- og sundhedspersonale af høj kvalitet, særligt i lyset af, at der bliver flere ældre.

Der afsættes derfor 80 mio. kr. årligt fra 2021-2024 til et ekstraordinært løft af taxametertilskuddene til hovedforløbene på social- og sundhedsuddannelserne, dvs. både social- og sundhedsassistent og social- og sundhedshjælper.

Ekstraordinært løft af FGU

Forberedende Grunduddannelse (FGU) løfter en vigtig opgave og er med til at sikre, at alle unge kommer godt videre efter grundskolen. Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at de nye institutioner skal sikres de

bedst mulige betingelser og afsætter derfor samlet set 120 mio. kr. i perioden 2021-2022 til en række tiltag målrettet institutionerne.

De pædagogiske rammer på FGU

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere midler til et løft af det inkluderende læringsmiljø og de pædagogiske rammer på de nye institutioner.

Der afsættes i alt 30 mio. kr. årligt i 2021-2022. Midlerne vil blive fordelt forholdsmæssigt til institutionerne på baggrund af senest kendte elevaktivitet og vil skulle målrettes pædagogiske indsatser på institutionerne.

Tilpasningsmidlerne til FGU

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at give et ekstraordinært løft af tilpasningsmidlerne til FGU. Det ekstraordinære løft skal være med til at sikre de bedst mulige rammer om de nye institutioner og skal anvendes til at investere yderligere i tilpasningen af bygninger og lokaler.

Der afsættes i alt 60 mio. kr. i 2021. Midlerne vil blive udmøntet gennem en ansøgningsrunde som en del af de allerede afsatte tilpasningsmidler, hvor de nærmere kriterier og prioriteringer besluttet af FGU-aftalekredsen.

Grøn iværksætterpulje til ungdomsuddannelserne

En stærk iværksætterkultur er afgørende for, at vi som samfund er i stand til at løse fremtidens udfordringer.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er derfor enige om at afsætte 10 mio. kr. årligt i perioden 2021-2023 til en iværksætterpulje med et grønt fokus på tværs af ungdomsuddannelserne. Puljen udmøntes som en ansøgningspulje administreret af Børne- og Undervisningsministeriet, der fastlægger de nærmere retningslinjer for tildelingen.

Styrket seksualundervisning i folkeskolen

Regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om at afsætte 5 mio. kr. årligt i perioden 2021-2023 til en pulje til at styrke seksualundervisning i folkeskolen. Puljen udmøntes som en ansøgningspulje administreret af Børne- og Undervisningsministeriet, der fastlægger de nærmere retningslinjer for tildelingen.

Løft af kulturen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at løfte kulturen for børn og unge markant samt prioritere yderligere midler til øvrige kulturindsatser. Samlet prioriteres i alt 325,4 mio. kr. i perioden 2021-2024.

Børne- og ungepakke til kulturindsatser

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om en børne- og ungepakke på samlet set 185 mio. kr. i perioden 2021-2024.

Der afsættes 10 mio. kr. årligt i 2021-2024 til huskunstnerordningen, således at bevillingen til ordningen omtrent fordobles. Huskunstnerordningen sikrer, at skoler og andre institutioner i en periode kan få tilknyttet professionelle kunstnere inden for et eller flere kunstområder. Med det markante løft sikres det, at skoler og andre institutioner i højere grad får gavn af ordningen, og at børn og unge får et større kendskab til kulturen.

Der afsættes endvidere en ramme på 20 mio. kr. årligt i 2021-2024 til mere ungdoms- og børneteater samt opsøgende teater. Aftalepartierne vil i foråret 2021 tage stilling til udmøntningen af rammen, herunder fastsætte nærmere formål og kriterier for indsatsen.

Der afsættes endvidere 10 mio. kr. årligt i 2021-2024 til Levende Musik i skolen og landsdelsorkestrene. Levende Musik i Skolen har sammen med landsdelsorkestre og ensembler i deres respektive rammeaftaler med Statens Kunstfond et mål om at nå flere børn og indgå samarbejder på tværs af institutionerne. Med det yderligere løft vil institutionen kunne nå ud til flere målgrupper og øge kvaliteten i de koncerter, som børn og unge på skoler deltager i.

Endelig er aftalepartierne enige om at afsætte 25 mio. kr. i 2021 til at forny bogsamlinger på landets daginstitutioner og fritidsordninger.

Genre- og Nichespillestedesordning

Flere netværks-, niche- og genrespillesteder har været udfordret af corona-situationen. Aftalepartierne er på den baggrund enige om at etablere en ordning under Statens Kunstfond, som kan bidrage til at styrke økonomien blandt en række spillesteder, som i dag ikke kan søge de eksisterende ordninger under Statens Kunstfond. En mindre del af rammen afsættes til, at et regionalt spillested kan få i opdrag at udvikle og afprøve nye formater og arbejdsformer inden for live-scenen, herunder digitale koncertformater. Aftalepartierne vil blive inddraget i at udforme overordnede krav for at modtage støtten. Det kan f.eks. være krav om kommunal medfinansiering af spillestederne.

Midlerne fordeles af Statens Kunstfonds projektstøtteudvalg for musik, og de nye spillesteder vil også skulle udpeges heraf.

Der afsættes 10 mio. kr. i 2021 og 12 mio. kr. årligt i 2022-2024.

Den Gamle By

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at videreføre og løfte en bevilling til den Gamle By, der ellers stod til at udløbe. Bevillingsløftet skal bl.a. anvendes til etablering og drift af Museet for Dansk Bladtegning i den Gamle By mv.

Der afsættes 5 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Danmarks Underholdningsorkester

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke Danmarks Underholdningsorkester, herunder orkestrets pædagogiske læringsprojekter for folkeskolen. Aftalepartierne viderefører dermed styrkelsen af Danmarks Underholdningsorkester fra finanslovsaftalen for 2020.

Der afsættes 12 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Copenhagen Phil

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere Copenhagen Phil - Hele Sjællands Symfoniorkester med 3,9 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Gammel Estrup Herregårdsmuseum

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at videreføre et statsligt tilskud til Gammel Estrup Herregårdsmuseum på 1,5 mio. kr. årligt i 2021-2024, som ellers stod til at udløbe ved udgangen af 2020.

Udviklingspulje til folkehøjskoler

Endeligt er Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet enige om at prioritere en videreførelse af en udviklingspulje til folkehøjskoler. Puljen stod til at udløbe ved udgangen af 2020.

Der afsættes 1,2 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Udmøntning af reserve på kulturområdet

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om udmøntning af 40,9 mio. kr. i 2021 og 44,2 mio. kr. i 2022 til kulturinitiativer. Midlerne indgik som en del af regeringens forslag til finanslov for 2021.

Aftalen indeholder nye initiativer inden for musik og sang samt øvrige kulturinitiativer, herunder videreførelse af en række bevillinger, som ellers stod til at udløbe ved udgangen af 2020 eller 2021.

Musik og sang

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 20 mio. kr. årligt i 2021-2022 til musik- og kulturskoler. Initiativet skal understøtte, at flere børn og unge får adgang og lyst til kunstnerisk deltagelse. En række kom-

muner vil med initiativet efter ansøgning kunne få tilskud til at udvikle nye, eksperimentelle modeller for musik- og kulturskoler. Der vil blive stillet krav om kommunal medfinansiering. Aftalepartierne høres om den konkrete model inden offentliggørelse.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er endvidere enige om at afsætte 5 mio. kr. årligt i 2021-2022 til Sangens Hus. Det skal give Sangens Hus mulighed for at fortsætte arbejdet og udvide netværket af Sangkraftcentre, således at Sangens Hus kan dække en større del af landet, og sangtilbuddet særligt til børn og unge bredes længere ud.

Forundersøgelse vedrørende formidling af kolonihistorie

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afdække mulighederne for, hvorledes fokus på formidling af Danmarks kolonihistorie kan styrkes. Nationalmuseet har i dag ansvar for at forske i og formidle dansk kolonihistorie. Der er dog potentiale for at sætte større fokus på dansk kolonihistorie.

Der afsættes 1 mio. kr. i 2021 til at gennemføre en forundersøgelse af styrket forskning og formidling af Danmarks kolonihistorie. Forundersøgelsen skal belyse mulighederne for styrket museal formidling af Danmarks kolonihistorie samt anslå udgifter ved forskellige modeller, herunder afdække hvordan formidlingen af dansk kolonihistorie kan ske bedst muligt. Arbejdet skal ske i samarbejde med Nationalmuseet.

Øvrige kulturindsatser

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at videreføre og genindføre en række bevillinger til kulturinstitutioner i perioden, hvor der årligt i perioden 2021-2022 afsættes midler til:

- Dybbøl Mølle (0,4 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Dansk Jødisk Museum (2,0 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Arbejdermuseet (0,8 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Regan Vest (2,6 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Fregatten Jylland (3,1 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Den Danske ordbog (1,5 mio. kr. årligt i 2021-2022)
- Der Nordschleswiger (2,4 mio. kr. i 2022)
- Team Danmark (4,0 mio. kr. i 2022)
- Skibsbevaringsfonden (3,5 mio. kr. i 2021 og 1,4 mio. kr. i 2022)
- Bornholms Museum (0,5 mio. kr. årligt i 2021-2022)

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 0,5 mio. kr. årligt i 2021-2022 til Nordisk Journalistcenter i Aarhus efter, at Nordisk Ministerråd for Kultur har reduceret støtten til centeret fra 2021 og frem. Det skal sikre, at centeret fortsat kan afholde kurser og videreuddanne journalister i Norden.

Løft til medierammen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at tilføre medieområdet 120,4 mio. kr. i 2022, 260,3 mio. kr. i 2023, 392,6 mio. kr. i 2024 og 410 mio. kr. i 2025.

Aftalepartierne er enige at styrke dansk public service ved at annullere de forudsatte besparelser på DR og tilføre medieområdet yderligere midler.

Den daværende VLAK-regering besluttede sammen med Dansk Folkeparti at spare 20 pct. på DR's budget over perioden 2019-2023. Aftalepartierne er enige om at skabe ro i DR's økonomi ved at annullere de forudsatte besparelser fra 2022 og frem.

Der tilføres 120,4 mio. kr. i 2022 og 260,3 mio. kr. årligt i 2023 og frem til DR.

Aftalepartierne er endvidere enige om at tilføre medieområdet yderligere midler svarende til 132,3 mio. kr. i 2024 og 149,7 mio. kr. i 2025.

Regeringen vil invitere Folketingets partier til forhandlinger med henblik på at indgå en ny medieaftale.

Der afsættes i alt 120,4 mio. kr. i 2022, 260,3 mio. kr. i 2023, 392,6 mio. kr. i 2024 og 410 mio. kr. i 2025 til DR og øvrige medieformål.

Der kan tilføres yderligere midler til området, såfremt der er enighed blandt aftalepartierne om finansieringen.

Natur, biodiversitet, miljø, klima og økologi

Natur- og biodiversitetspakken

Natur- og biodiversitetspakken skal fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om en natur- og biodiversitetspakke på i alt 888 mio. kr. i perioden 2021-2024 til bl.a. udlæg af urørt skov, etablering af nye naturnationalparker og udarbejdelse af en strategi for forvaltning af truede arter. Aftalepartierne er enige om, at urørt skov og naturnationalparker skal prioriteres i udmøntningen af midlerne mellem aftalepartierne.

Natur- og biodiversitetspakken giver biodiversiteten bedre vilkår i Danmark. Urørt skov skaber gunstige vilkår for forskellige arter og gavner biodiversiteten, mens der med etableringen af naturnationalparker vil skabes sammenhængende naturområder, hvor plante- og dyreliv kan udfolde sig på mere naturlige præmisser.

Aftalepartierne er enige om at igangsætte en gennemgang af den eksisterende lovgivning på natur- og biodiversitetsområdet mhp. at understøtte hensigtsmæssige rammer for realiseringen af natur- og biodiversitetspakken samt klare rammer for den fortsatte udvikling af naturen og biodiversiteten i Danmark. Aftalepartierne er enige om at drøfte den langsigtede udvikling på naturområdet med afsæt i forståelsespapiret og et konkret oplæg fra regeringen, herunder evt. lovgivningsmæssige tiltag på området.

For de afsatte midler vil det fx være muligt at nå et samlet areal på knap 75.000 hektar urørt skov og etablering af skønsmæssigt 13 nye naturnationalparker, så der samlet set vil være 15 naturnationalparker.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 10 mio. kr. til forbedring af havmiljøet. Rammen prioriteres til genetablering af stenrev og opsamling af tabte fiskeredskaber i Øresund mv.

Der afsættes 10 mio. kr. i 2021.

Aftalepartierne er endvidere enige om at etablere et biodiversitetsråd, hvortil der afsættes 4 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Generationsforureninger

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet vil påbegynde arbejdet med oprensning af de store generationsforureninger i Danmark. Det er forureninger, som truer natur og miljø – også lokalt. Derfor er det vigtigt, at forureningerne ikke overlades til kommende generationer.

Der afsættes 50 mio. kr. i 2021, 100 mio. kr. i 2022, 155 mio. kr. i 2023, 150 mio. kr. i 2024 og 175 mio. kr. i 2025. Der er således i alt afsat 630 mio. kr. til generationsforureninger frem mod 2025.

Aftalepartierne er enige om, at generationsforureningerne ved Himmark Strand, Kærgård Klitplantage, det tidligere Grindstedværket, Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund skal prioriteres, jf. regionernes plan.

Arbejdet igangsættes i 2021 og vil forventeligt fortsætte frem mod 2033. Oprydningerne vil bidrage til lokal aktivitet og beskæftigelse.

Aftalepartierne noterer sig, at håndtering af jordforureninger, herunder generationsforureninger, er en opgave, som varetages af regionerne. I forbindelse med den konkrete udmøntning af midlerne afsøges mulighederne for medfinansiering fra andre aktører. Evt. uforbrugte midler prioriteres til generationsforureninger.

Aftalepartierne er enige om at gøre status på indsatsen i 2023 og drøfte planlægningen af håndteringen af de øvrige generationsforureninger.

Klimabistand

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at give klimabistand. Danmark skal tage lederskab for den grønne omstilling i verden. Her kan udviklingssamarbejdet udgøre et vigtigt redskab.

Der er enighed om at afsætte 100 mio. kr. til klimabistand i 2021 i tillæg til den afsatte bistandsramme på 0,7 pct. af BNI.

Økologisk indsats

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet vil understøtte en fortsat markedsdrevet udvikling af økologien i Danmark.

Aftalepartierne er derfor enige om at afsætte 45 mio. kr. årligt i 2021 til 2024 til fremme af økologi. Herunder prioriteres 20 mio. kr. årligt 2021 til 2024 i regi af Fonden for Økologisk Landbrug, mens 25 mio. kr. afsættes som en ramme til styrket økologi, herunder omstilling af offentlige køkkener, styrket innovationsindsats på økologiområdet mv.

Øvrige initiativer

Løft af LGBT+ Danmark

LGBT+ Danmark er en landsdækkende organisation, der tilbyder rådgivning, støtte og netværksgrupper til og for LGBTI+-personer i Danmark.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere et løft af LGBT+ Danmark. Løftet kan bidrage til at udbrede LGBT+ Danmarks tilbud til en større gruppe, herunder særligt i forhold til unge, med henblik på at skabe bedre trivsel for LGBTI+-personer i Danmark.

Der afsættes 2,5 mio. kr. i 2021.

Udbredelse af headspace

Headspace arbejder for at gribe unge med psykiske udfordringer, der kan forebygges/behandles i det nære miljø, inden deres udfordringer vokser sig større.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 5,1 mio. kr. i 2021, 6,1 mio. kr. i 2022, 5,1 mio. kr. i 2023 og 5,1 mio. kr. i 2024 til at gøre rådgivningstilbuddet headspace landsdækkende.

Løft af KVINFO's videnscenter

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at ligestilling er en helt grundlæggende værdi i det danske samfund, samt at seksisme og seksuel chikane er uacceptabelt og skal imødegås.

KVINFO har i en lang årrække løftet opgaven med at klæde samfundet på med systematisk og forskningsbaseret viden om ligestilling. Aftalepartierne er derfor enige om gennem et løft af KVINFOs driftsbevilling at styrke grundlaget for ligestillingen.

Der afsættes 4 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Tilskud til Naturkraft i Ringkøbing

Naturkraft er et naturcenter på i alt 45 hektar med en oplevelsesarena på 5 hektar, hvor bl.a. børn og skoleklasser gennem leg og læring har mulighed for at opleve den vestjyske natur.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 4 mio. kr. årligt som midlertidigt driftstilskud i perioden 2021-2024 til Naturkraft i Ringkøbing.

Valgbusser som brevstemmesteder

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at understøtte brugen af valgbusser i forbindelse med kommunal- og regionalvalget

den 16. november 2021. Valgbusser kan blandt andet målrettes områder med lav valgdeltagelse og kan også være en lettelse for vælgere, der bor langt fra øvrige steder i kommunen, hvor man kan brevstemme.

Der afsættes derfor 5 mio. kr. i 2021 til en ansøgningspulje til kommuner, der ønsker at gøre brug af valgbusser.

Grønlandske huse

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at videreføre tilskuddet til støtte af projektet NUKIGA i De Grønlandske Huse. Formålet med projektet er at øge danskernes kendskab til grønlandsk kultur i De Grønlandske Huse.

Der afsættes 0,7 mio. kr. årligt i 2021-2024

Grønt nationalregnskab

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at fortsætte arbejdet med et grønt nationalregnskab med henblik på at understøtte den grønne dagsorden.

I den forbindelse er der enighed om at tilføre yderligere 1,9 mio. kr. årligt i perioden 2021-2024 med henblik på at udvide det grønne nationalregnskab, så det også omfatter detaljeret materialestrømregnskab og ressourcetilførsel samt understøtte arbejdet med grønne regnemodeller.

Indsats mod negativ social kontrol

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke indsatsen mod negativ social kontrol. Der er for mange danskere med minoritetsbaggrund, som oplever negativ social kontrol og bliver begrænset i friheden til selv at vælge job, uddannelse, venner og kæreste. Derfor vil aftalepartierne styrke indsatsen for at bekæmpe og forebygge social kontrol.

Der afsættes en ramme på 10 mio. kr. årligt i perioden 2021-2024 til indsatser på området. Midlerne kan fx gå til styrket opsporing, bedre og mere uddannelse af de faggrupper, som møder unge udsat for negativ social kontrol og fx til udslusning fra krisecentre.

En styrket indsats for minoritetsfædres deltagelse i børns liv

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er derfor enige om at styrke foreningen Baba, der skaber kontakt til udsatte familier med indvandrer- eller flygtningebaggrund og motiverer fædre til handlekraft og aktiv deltagelse i deres børns liv samt i samfundet.

Der afsættes 3 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

En styrket indsats for sårbare og isolerede kvinder

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke indsatsen for sårbare og isolerede kvinder. Dette sker gennem driftsstøtte til Bydelsmødre, der bygger bro mellem lokalsamfund og sårbare eller isolerede kvinder.

Der afsættes 2,8 mio. kr. årligt i perioden 2021-2022.

Rådgivning af skilsmissefamilier

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke rådgivning af skilsmissefamilier ved at støtte civilsamfundsaktører, der kan tilbyde rådgivning til skilsmissefamilier for at afhjælpe konflikter som følge af ventetiderne i Familieretshuset.

Der afsættes en pulje på 5 mio. kr. i 2021.

Danwatch

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at Danwatch er et vigtigt medie, der bl.a. har fokus på at rapportere om danske virksomheders internationale ageren. Aftalepartierne ønsker derfor at styrke Danwatch med 4 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Der afsættes 4 mio. kr. årligt i 2021 og 2022

Det vil skulle afklares, hvordan støtten kan tildeles i henhold til EU's statsstøtteregele, EU-retlige principper mv., samt hvordan støtten indvirker på Danwatch's mulighed for fremadrettet at modtage mediestøtte.

Udviklingshæmmedes Landsforbund

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at give et statsligt tilskud til Udviklingshæmmedes Landsforbund.

Der afsættes 3,7 mio. kr. årligt i 2021 til 2024.

Etablering af whistleblowerordninger

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at medarbejdere i den offentlige og private sektor skal have bedre mulighed for at indberette lovovertrædelser og andre alvorlige forhold.

Aftalepartierne noterer sig i den forbindelse, at regeringen i første kvartal af 2021 vil fremsætte forslag til en whistleblowerlov. Loven, som skal give alle ansatte mulighed for at indberette til whistleblowerordninger, har til formål at sikre en omfattende og sammenhængende ramme for beskyttelse af whistleblowere i Danmark. Forslaget fremsættes som led i gennemførelsen af EU's whistleblowerdirektiv i dansk ret.

Forum for Mænds Sundhed

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte i alt 4 mio. kr. til Forum for Mænds Sundhed.

Forum for Mænds Sundhed er et partnerskab, der søger at skabe lighed i sundhed ved at sætte mænds sundhed på dagsordenen. Mænd har i dag kortere levetid og er oftere enlige end kvinder. Forum for Mænds Sundhed arbejder for at understøtte mændenes relation til sundhedsvæsenet ved bl.a. at skabe sundhedstilbud, der passer bedre til mænd, målrettede tilbud til mænd ift. livsstilsændringer og skabe tilbud til mænd uden for arbejdsmarkedet.

Der afsættes 2 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Rådet for Grøn Omstilling

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at yde støtte til Rådet for Grøn Omstilling i 2021. Rådet for Grøn Omstilling er en uafhængig miljøorganisation, der arbejder for en bæredygtig omstilling af samfundet ved at påvirke beslutningstagere og gennemføre informationskampagner, der kan understøtte borgere og virksomheder i at træffe bæredygtige valg.

Der afsættes 3 mio. kr. i 2021.

Støtte til 92-gruppen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte midler til at støtte 92-gruppen i 2021 og 2022. 92-gruppen - Forum for Bæredygtig Udvikling - er et samarbejde mellem 23 danske miljø- og udviklingsorganisationer, der blev dannet i 1992. 92-gruppen arbejder bl.a. med at påvirke Danmarks, EU's, WTO's og FN's politik med relevans for global bæredygtig udvikling.

Der afsættes 1 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Styrkelse af Rådet for Sikker Trafik

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte i alt 4,5 mio. kr. til Rådet for Sikker Trafik.

Midlerne skal gå til at styrke Rådet for Sikker Trafiks arbejde med at øge trafikikkerheden og forebygge ulykker, så færre kommer til skade i trafikken.

Der afsættes 2,2 mio. kr. i 2021 og 2,3 mio. kr. i 2022.

Jeppe Aakjærs Kunstnerhjem

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at støtte en renovering af museet ved Aakjærs Kunstnerhjem Jenle, såfremt bygningen overdrages til kommunen.

Der afsættes 5 mio. kr. i 2021.

Ændret takst til Den Frie Lærerskole

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at ændre takstindplacering og tilskudssammensætning for det årlige tilskud til Den Frie Lærerskole, så Den Frie Lærerskole modtager samme aktivitetstilskud pr. årsstuderende, som folkeskolelæreruddannelsen på professionshøjskolerne.

Derfor forhøjes aktivitetstilskuddet pr. årsstuderende for læreruddannelsen på Den Frie Lærerskole til samme aktivitetstilskud som folkeskolelæreruddannelsen på professionshøjskolerne. Samtidig bortfalder det årlige kompensationstilskud, som Den Frie Lærerskole i dag modtager.

Der afsættes i alt 0,2 mio. kr. årligt i 2021 til 2024 til at ændre takstindplacering og tilskudssammensætning for det årlige tilskud til Den Frie Lærerskole.

Sorglinjen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte i alt 5 mio. kr. til Sorglinjen.

Det Nationale Sorgcenter har i samarbejdet med TrygFonden etableret Sorglinjen, der fungerer som en indgang, hvor mennesker, der fx har mistet én, der står dem nært, eller hvor sygdom har ramt én af deres nærmeste, kan henvende sig med henblik på at bearbejde deres sorg. Sorglinjen drives af frivillige, der selv har haft en stor sorg tæt inde på livet, og tilbuddet henvender sig til pårørende og efterladte i alderen 13 år og opefter.

Der afsættes 2,5 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til at styrke Sorglinjen.

Nedsættelse af en ekspertarbejdsgruppe vedrørende demokratiske virksomheder

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke vidensgrundlaget om demokratiske virksomheder i Danmark, herunder virksomhedernes grundlæggende forhold og de samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser samt mulige barrierer. På den baggrund nedsættes der en ekspertarbejdsgruppe. Den konkrete sammensætning af ekspertgruppen drøftes af aftalepartierne på baggrund af et oplæg fra regeringen. Ekspertarbejdsgruppen bistås af relevante ministerier.

Ekspertarbejdsgruppen kan bl.a. undersøge og beskrive forholdene ved demokratiske virksomheder, herunder medarbejder-, producent- og forbrugerejede virksomheder. Analysen vil derudover afdække og sammenligne demokratiske virksomheder med andre virksomhedsformer, herunder belyse mulige barrierer for hhv. at oprette nye eller udvikle eksisterende demokratiske virksomheder samt omdanne eksisterende virksomheder til demokratiske virksomheder. Ekspertarbejdsgruppen kan endvidere foretage et benchmark af reglerne på de udvalgte regelområder i forhold til en række udvalgte EU/EØS-landes regulering og beskatning.

Der afsættes 3 mio. kr. årligt i perioden 2021-2022 til at tilvejebringe et styrket vidensgrundlag og anbefalinger i forhold til demokratiske virksomheder i Danmark. Arbejdet forventes at være afsluttet i medio 2022.

Styrket indsats for dobbeltminoriteter

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke indsatsen for dobbeltminoriteter, det vil sige LGBTI-personer med en etnisk minoritetsbaggrund. Indsatsen skal fremme tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-personer med minoritetsbaggrund. Det skal ske gennem oprettelse af et nyt krisecenter til målgruppen med en specialiseret rådgivnings- og vejledningsindsats baseret på viden om særlige problemstillinger for målgruppen.

Der afsættes 5 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Styrket hjælp til børn udsat for digitale krænkelser

Der er et voksende problem med børn og unge, som oplever at få delt private, grænseoverskridende eller krænkende informationer, billeder eller videoer på nettet uden samtykke. Derfor skal hjælpen til børn og unge, som er udsat for digitale krænkelser, styrkes.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 4 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til Red Barnets rådgivningstjeneste Slet-Det.

Midlerne målrettes udvidelse af åbningstiden til fem dage om ugen dag og aften, udbredelse af kendskabet til rådgivningstjenesten gennem oplysningskampagner og iværksættelse af pilotprojekt med støttegrupper for unge, der har været udsat for digitale krænkelser.

Skoleskibet Georg Stage

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 3 mio. kr. i 2021 til skoleskibet Georg Stage. På Georg Stage udbydes grundkurset til skibsassistentuddannelsen. Tilskuddet muliggør, at skoleskibet kan tage på togter i 2021.

Der afsættes i alt 3 mio. kr. ekstra til skoleskibet i 2021.

Demokrati i Europa Oplysningsforbundet (DEO) og Tænketanken Europa

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke det landsdækkende oplysningsforbund Demokrati i Europa (DEO) og Tænketanken Europas arbejde med at fremme debat og oplysning om Den Europæiske Union.

Bidraget skal understøtte DEO's og Tænketanken Europas arbejde for at engagere folk i EU-spørgsmål og demokratisk debat.

Der afsættes 0,3 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til DEO og 0,3 mio. kr. årligt til Tænk tanken Europa i 2021 og 2022. Midlerne øremærkes debatskabende virksomhed.

Landsforeningen Hjælp Voldsofre

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om afsætte yderligere midler til støtte af Landsforeningen Hjælp Voldsofre, der bl.a. yder hjælp og rådgivning til ofre for vold, røveri, voldtægt og andre seksuelle overgreb.

Der afsættes 1 mio. kr. årligt i perioden 2021-2022 til foreningen.

Støtte til rådgivning hos Danes Worldwide

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at støtte rådgivningen hos Danes Worldwide i forhold til medlemmer, der søger familiesammenføring. Danes Worldwide arbejder for at gøre det lettere for danskere at bo og arbejde i udlandet – og at vende hjem til Danmark igen.

Der afsættes 1 mio. kr. årligt i perioden 2021-2022.

Forlængelse af auditiv indsats (AVT-program) til børn med høretab

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 2 mio. kr. i 2021 og 9,3 mio. kr. i 2022 til en forlængelse af forsøgsordningen med auditiv verbal terapi (AVT) til børn med høretab.

Auditiv verbal terapi er et rehabiliteringstilbud til børn med høretab. Der blev med finansloven for 2017 afsat midler til en forsøgsordning til et tre-årigt AVT-program, og forsøgsordningens midler udløber ved udgangen af 2021. Tilbuddet har vist gode resultater og bidrager til, at børnene på trods af høretab får et alderssvarende talesprog.

Glukosemålere

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 10 mio. kr. i 2021 til forsøg med glukosemålere, som udmøntes i Sundheds- og Ældreministeriet sammen med aftalepartierne.

Styrket skattekontrol

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om afsætte midler til etape 2-4 af et markant løft og reform af skattekontrollen i Danmark. Det skal sikre indfasningen af yderligere seks nye skattecentre og 750 nye kontrolmedarbejdere over de kommende år.

Aftalepartierne fortsætter dermed indsatsen mod fejl, snyd og organiseret kriminalitet med skatter og afgifter, herunder kampen mod skattely og aggressiv skatteplanlægning, som følger af aftalen *En styrket skattekontrol* af april 2020.

Kvoteflygtninge

Med henblik på Danmarks fortsatte deltagelse i FN's kvoteflygtningeprogram afsættes der en reserve på 40 mio. kr. i 2021, der kan dække udgifter op til 500 kvoteflygtninge. Regeringen meddeler medio 2021 FN inden for gældende regler herom, hvordan og i hvilket omfang Danmark deltager i kvoteflygtningeprogrammet og udmønter på den baggrund reserven.

Finansiering mv.

Aftalen om finansloven for 2021 er fuldt finansieret.

Udmøntning af centrale reserver mv.

Som led i *Aftale om finansloven for 2021* er aftalepartierne enige om at udmønte de centrale reserver, der er afsat til finansloven for 2021.

Statens Indkøbsprogram

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet noterer sig regeringens tiltag til at gøre det offentlige indkøb grønnere, og at klimaaftrykket af det offentlige indkøb skal reduceres. Strategien for grønne offentlige indkøb finansieres af provenuet fra seneste fase af Statens Indkøbsprogram, der omfatter statslige og selvejende institutioner. Regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at udmønte den resterende del af provenuet i forbindelse med finansloven for 2021.

Det resterende provenu udgør 5,2 mio. kr. i 2021, 10,4 mio. kr. i 2022 og 8,3 mio. kr. i 2023 og 2024.

COVID-19-indsatsen i kommuner og regioner

Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet noterer sig, at Finansministeren ved brev til KL og Danske Regioner har tilkendegivet, at regeringen også for 2021 vil være indstillet på at sikre de nødvendige ressourcer til at finansiere COVID-19-indsatsen i kommuner og regioner. Omfanget af kompensationen vil blive drøftet i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2022, når der foreligger et overblik over mer- og mindreudgifter i 2021.

Udgiftslofter 2021-2023

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at stemme for lovforslag om ændrede udgiftslofter for 2021-2023 med tilhørende ændringsforslag, som følger af *Aftale om finansloven for 2021* samt politiske aftaler vedtaget i tilknytning hertil.

Aftalens karakter

Aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for følge-lovgivning, der implementerer aftalen.

Aftale mellem regeringen og
Radikale Venstre,
Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten
og Alternativet om:

Stimuli og grøn genopretning
(6. december 2020)

Aftale om stimuli og grøn genopretning

Aftale om stimuli og grøn genopretning

Med *Aftale om udbetaling af resterende to ugers indefrosne feriemidler, eksportpakke og reserve til forlængelse af hjælpepakker* er der aftalt en række initiativer, der stimulerer privatforbruget, understøtter danske styrkepositioner inden for eksport og holder hånden under danske lønmodtagere, danske arbejdspladser og danske virksomheder i en periode, hvor samfundet fortsat er præget af begrænsninger på den økonomiske aktivitet som følge af COVID-19.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at gennemføre yderligere initiativer, der bidrager til en samlet grøn genopretning, og om at fortsætte arbejdet med at sætte en ny retning for Danmark.

Med *Aftale om stimuli og grøn genopretning* er regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet blandt andet enige om omstillingsindsatser målrettet udvalgte områder af Danmark og brancher, der lige nu er særligt hårdt ramt af krisen. Endvidere er der blandt andet aftalt en række initiativer, der både bidrager til grøn omstilling og den økonomiske genopretning, digitaliseringsindsatser samt særskilt støtte målrettet oplevelsesindustrien.

Aftalepartierne er enige om at gennemføre følgende nye initiativer:

Ramme til omstillingsinitiativer

- Ramme til SMV'er, iværksætter og vækstteams
- Ret til 110 pct. dagpengesats til ledige som uddanner sig til SOSU-assistent eller grønne jobs
- Forhøjelse af den regionale uddannelsespulje
- Adgang til jobrettede kurser
- Styrkelse af varslingsindsatsen i hårdt ramte områder
- Opkvalificering og særlige indsatser målrettet hårdt ramte områder (herunder i Nordjylland, Hovedstadsområdet mv.), inkl. havne- og landsbypuljer
- Styrket indsats for ordblinde og læse-, skrive- og regnesvage, herunder styrkelse af digitale kompetencer
- Særlig varslingspulje i 2021 til mindre virksomheder i kriseramte brancher
- Pulje til grøn efteruddannelse og opkvalificering
- Styrkede offentlige indsatser, herunder smitteopsporing, natur- og miljøopgaver mv.
- Nedrivningspulje
- Midlertidig udvidelse af jobrotationsordningen
- Ramme til senere udmøntning

Stimuli af oplevelsesøkonomien

- Støtte til oplevelsesindustrien gennem civilsamfundets indsatser for udsatte og sårbare borgere
- Støtte til oplevelsesindustrien til aktiviteter på social- og ældreområdet
- Støtte til oplevelsesindustrien gennem skattefritagelse af arbejdsgiverbetalt gavekort til oplevelsesøkonomi

Midlertidig lempelse af BoligJobordningen i 2021

- Midlertidig lempelse af BoligJobordningen i 2021

Grøn beskæftigelse og opfølgning på klimapartnerskabernes anbefalinger

- Tilskudspulje til udfasning af olie- og gasfyr
- Pulje til grøn transport
- Pulje til bæredygtigt byggeri
- Fremme CO₂-lagring i Nordsøen
- Kystsikring
- Cykelpulje til stat og kommuner
- Tilskudspulje til energirenoveringer i offentlige bygninger (kommuner og regioner)
- Pulje til pyrolyse mv.
- Forøgelse af bygningspuljen
- Udtagning af lavbundsjord
- Understøttelse af geotermi

Digitalisering

- Forlængelse af bredbåndspuljen
- Digitaliseringsfond

Klimaeffekter og potentialer

- Klimaeffekter og potentialer

Finansiering mv.

- Reserve til COVID-19 og stimulus
- Midler fra EU's genopretningsfacilitet
- Midler fra React-EU
- Udisponerede midler i 2021
- Aftalens karakter

Ramme til omstillingsinitiativer

Ramme til SMV'er, iværksætteri og vækstteams

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet ønsker at styrke rammerne for små og mellemstore virksomheder, der skal omstille sig i kølvandet på coronakrisen, herunder at styrke rammerne for bl.a. grønt iværksætteri.

Aftalepartierne er enige om at etablere et virksomhedsprogram knyttet til omstilling af SMV'er i hele landet. Programmet vil gøre det muligt for SMV'er at få finansieret rådgivning om grøn og digital omstilling, vækstrådgivning og forretningsudvikling samt indkøb af konkret teknologi, produktionsudstyr, software mv., som kan bidrage til omstillingen af virksomheden, herunder også grøn omstilling. Programmet vil være særlig relevant for SMV'er i hårdt ramte områder og vil også kunne understøtte virksomhedernes overgang til en mere bæredygtig, grøn og konkurrencedygtig forretning.

En andel af midlerne øremærkes til en styrket indsats for iværksætteri på tværs af landet for at anspre flere til at stifte ny forretning og gribe nye vækst- og eksportmuligheder, herunder til grønne iværksættere. Der nedsættes endvidere et grønt iværksætterpanel, hvortil der afsættes midler i 2021 og 2022.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er også enige om at nedsætte syv regionale vækstteams i Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark, Fyn, Sjælland og øerne, Hovedstaden og Bornholm. De skal komme med anbefalinger til, hvordan der bedst kan investeres i lokale erhvervsstyrker, så de kan udvikle sig til lokale erhvervsfyr-tårne og styrke vækst og beskæftigelse i en hel landsdel, samt yderligere tiltag, som kan gen-starte vækst i deres landsdel. Eksempelvis kan et regionalt vækstteam for Syddanmark under-støtte omstillingen fra olie og gas til grøn energi til gavn for vækst og beskæftigelse i Esbjerg og i hele Syddanmark.

De regionale vækstteams skal bl.a. tilvejebringe et analysegrundlag vedrørende lokale styr-ker, potentialer og udfordringer samt komme med anbefalinger til, hvordan de afsatte midler bedst kan investeres i lokale erhvervsstyrker og potentialer.

Der afsættes samlet 825 mio. kr. fordelt med 300 mio. kr. i 2021 og 525 mio. kr. i 2022 samt tilhørende administrationsmidler. Desuden afsættes 8 mio. kr. fordelt med 4 mio. kr. i 2021 og 4 mio. kr. i 2022 til det grønne iværksætterpanel.

Ret til 110 pct. dagpengesats til ledige, som uddanner sig til SOSU-assistent eller grønne jobs

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at forsikrede ledige, der er over 30 år, og som er ufaglærte eller er faglærte med en forældet uddannelse, får ret til at påbegynde en SOSU-assistentgrunduddannelse i 2021 med 110 pct. af deres hidtidige dagpengesats. Samtidig udvides positivlisten med 6 pct. til uddannelser, der understøtter en grøn omstilling på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsesrådets Forretningsudvalg (KL, FH og DA) vil i samarbejde udvælge de uddannelser, der skal tilføjes

positivlisten. Retten til 110 pct. dagpengesats under uddannelsesløft på de udvalgte uddannelser med relevans for den grønne omstilling vil gælde for forløb påbegyndt i 2021.

Der afsættes samlet set 120 mio. kr. til styrket rekruttering af SOSU-assistenter og til grønne jobs i 2021-2022. Heraf udgør udvidelsen af retten til 110 pct. dagpengesats merudgifter på 84 mio. kr. i 2021 og 18 mio. kr. i 2022 efter skat, tilbageløb og adfærd. Tiltaget indebærer mindre positive opkvalificeringseffekter i de efterfølgende år.

Adgang til jobrettede kurser

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at hæve bevillingen for den regionale uddannelsespulje og igangsætte et etårigt forsøg med en ret for den enkelte ledige til et jobrettet kursus fra første ledighedsdag via den regionale uddannelsespulje. Retten vil være betinget af, at der er midler i puljen.

Der afsættes 30 mio. kr. i 2021 til den regionale uddannelsespulje. Derved vil puljen udgøre i alt 285 mio. kr. i 2021 og vil medvirke til, at flere hurtigt og fleksibelt kan blive omstillet til nye job og brancher.

Forhøjelse af den regionale uddannelsespulje

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at forhøje den regionale uddannelsespulje.

Der afsættes 25 mio. kr. årligt i 2022-2023.

Styrkelse af varslingsindsatsen i hårdt ramte områder

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at der er behov for at styrke varslingsindsatsen i 2021 som følge af COVID-19-krisen, så opsagte medarbejdere hurtigt kan hjælpes videre i ny beskæftigelse med en tidlig og målrettet indsats.

Der afsættes 100 mio. kr. i 2021 til formålet. Dermed vil varslingspuljen udgøre 106 mio. kr. i 2021.

Opkvalificering og særlige indsatser målrettet hårdt ramte områder (herunder i Nordjylland og Hovedstadsområdet), inkl. havne- og landsbypuljer

Opkvalificering og særlige uddannelsesindsatser målrettet hårdt ramte områder

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke det regionale branchesamarbejde i Nordjylland og Hovedstadsområdet med ansættelse af flere VEU-koordinatorer. Koordinatorerne skal følge det regionale kompetencebehov tæt og sikre en målrettet opkvalificering.

Hertil er aftalepartierne enige om at understøtte udsatte områder med mange berørte beskæftigede som følge af COVID-19 ved at iværksætte særlige midlertidige uddannelsesindsatser i disse områder.

Der afsættes i alt 50 mio. kr. i 2021 til den målrettede opkvalificering. Midlerne fordeles til flere VEU-kordinatorer ved 5 mio. kr. til Arbejdsmarkedskontor Midt-Nord og 5 mio. kr. til Arbejdsmarkedskontor Øst under Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Hertil fordeles 40 mio. kr. til særlige uddannelsesindsatser i udsatte områder med mange beskæftigede, der er berørt af COVID-19-krisen.

Havne- og landsbypuljer

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 25 mio. kr. i 2021 til grøn omstilling af havne og omstillingsindsatser inden for fx fiskeri og relaterede følgeerhverv.

De danske havne har sat som mål at blive CO2-neutrale i 2030, samtidig med at 90 pct. af alt affald i havnene genanvendes i 2030. For at understøtte omstillings- og udviklingsindsatser inden for fiskerierhvervet samt relaterede følgeerhverv oprettes en pulje, der kan søges af havne, fiskeri- og følgeerhverv til medfinansiering af projekter vedrørende fx omstilling og grøn udvikling af erhverv.

Aftalepartierne noterer sig, at der skal fastlægges en konkret model for udmøntning af midlerne, som er mulig inden for EU's statsstøtteregler.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er desuden enige om at fremme beskæftigelse, erhvervsudvikling, service, levevilkår, bosætning samt lokale kultur- og fritidsaktiviteter i de danske landsbyer.

Der afsættes 25 mio. kr. i 2021 til en forøgelse af Landdistriktpuljen. Midlerne kan bl.a. understøtte projekter, som bidrager til gode levevilkår for borgere i landsbyerne ved fx fastholdelse af lokale arbejdspladser, lokale fritidstilbud mv. Hertil kan puljen også understøtte de landsbyer og mindre bysamfund, hvor minkerhvervet har haft en særlig stor betydning.

Der afsættes samtidig 25 mio. kr. til at understøtte landsbyfornyelse, som bl.a. kan omfatte områdefornyelse af gader, torve og pladser, igangsættelse af sociale eller kulturelle aktiviteter, istandsættelse af nedslidte boliger eller forsamlingshuse samt nedrivning og fjernelse af skrot på boligejendomme. Landsbyfornyelsen udmøntes til de ansøgningsberettigede kommuner.

Der afsættes i alt 75 mio. kr. i 2021 til havne- og landsbypuljer.

Resterende ramme

Derudover afsættes 20 mio. kr. i 2021 med henblik på senere udmøntning.

Styrket indsats for ordblinde og læse-, skrive- og regnesvage, herunder styrkelse af digitale kompetencer

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke indsatsen for ordblinde og læse-, skrive- og regnesvage. Indsatsen skal medvirke til at løfte de basale kompetencer hos både ledige og beskæftigede og samtidig forebygge og modvirke begyndende og aktuelle udfordringer på arbejdsmarkedet.

Der afsættes 50 mio. kr. i 2021 til en ansøgningspulje, der kan understøtte og hjælpe ordblinde og læse-, skrive- og regnesvage til at styrke deres basale færdigheder. Ansøgerkredsen vil være bred og kan omfatte kommuner, virksomheder, a-kasser, faglige organisationer, uddannelsesinstitutioner og brancheorganisationer mv.

Særlig varslingspulje til mindre virksomheder i kriseramte brancher

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at der er behov for at styrke varslingsindsatsen i 2021 for mindre virksomheder, så der kan gives en tidlig og målrettet indsats for opsagte medarbejdere og ejere i forbindelse med hel eller delvis nedlukning af mindre virksomheder inden for corona-ramte erhverv. Indsatsen skal medvirke til, at både ejere og opsagte medarbejdere hurtigt kan hjælpes videre i ny beskæftigelse.

Der afsættes 30 mio. kr. i 2021 til formålet. Der tages forbehold for, at udmøntningen af midlerne skal ske inden for EU's statsstøtteregler.

Pulje til grøn efteruddannelse og opkvalificering

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at der er behov for stærke grønne efteruddannelses- og opkvalificeringstilbud til både ledige og beskæftigede, der kan være med til at fremme den grønne dagsorden og de ambitiøse danske klimamål.

Der afsættes derfor 100 mio. kr. årligt i 2021-2022 til en ansøgningspulje til opkvalificering og efteruddannelse inden for klimatilpasning og grøn omstilling i bred forstand. Midlerne vil kunne ansøges af uddannelsesinstitutioner evt. efter dialog med efteruddannelsesudvalg og de faglige udvalg til enten et kvalitets- og udstyrsløft af eksisterende opkvalificerings- og efteruddannelsesstilbud eller udviklingen af nye uddannelser målrettet jobfunktioner og brancher inden for grøn omstilling samt initiativer med henblik på øget bæredygtighed.

Med *Aftale om ekstraordinært løft af ledige* af 17. juni 2020 blev det aftalt at nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal vurdere behovet for nye tiltag til at styrke opkvalificering og efter- og videreuddannelse som led i at understøtte den grønne omstilling. Arbejdsgruppen og dens analyser vil kunne indgå i udviklingen af nye kurser i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og andre relevante aktører på området som en del af puljen.

Der afsættes i alt 100 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til formålet.

Styrkede offentlige indsatser, herunder smitteopsporing, natur- og miljøopgaver mv.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at en midlertidig styrkelse af den offentlige beskæftigelse skal understøtte lediges arbejdsmarkedstilknøytning og sikre, at flere borgere berørt af COVID-19 kan fastholde en ordinær beskæftigelse, hvor de gør nytte for det danske samfund.

Styrkede offentlige indsatser målrettes så vidt muligt områder, hvor der i en periode kan opnås udbytte ved en opskaleret indsats, og hvor der er gode forudsætninger for at benytte midlertidige ressourcer. Styrkelsen vil som udgangspunkt sigte på en styrket smitteopsporing og ekstra indsatser under Naturstyrelsen, herunder styrkelse af friluftsfaciliteter i naturområder, naturplejeopgaver med henblik på styrket natur og biodiversitet samt grønne bygningstiltag på Naturstyrelsens ejendomme.

Der afsættes i alt 100 mio. kr. i 2021 til indsatsen.

Nedrivningspulje

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte 150 mio. kr. i 2021 til at styrke nedrivningsindsatsen i de kommuner med det største behov for nedrivning af tomme boliger.

I landdistrikterne er der faldefærdige huse, der skæmmer i landskabet og gør det svært at tiltrække nye borgere. Aftalepartierne vil derfor styrke nedrivningsindsatsen med 150 mio. kr. i 2021. Midlerne udmøntes som en del af pulje til landsbyfornyelse som tilskud til kommunerne. Samtidig hæves den statslige medfinansiering fra 60 pct. til 80 pct., hvormed den samlede effekt udgør ca. 187,5 mio. kr.

Der afsættes 150 mio. kr. i 2021.

Midlertidig udvidelse af jobrotationsordningen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om som et forsøg at udvide jobrotationsordningen for påbegyndte forløb i 2021. Tiltag til at styrke ordningen omfatter en lempelse af kravet til vikarens forudgående ledighed fra 6 til 3 måneder samtidig med, at ansættelsen som jobrotationsvikar forlænges fra maksimalt 6 måneder til 9 måneder.

Kredsen bag *Forlig om reform af beskæftigelsesindsatsen* vil blive hørt om tiltaget.

Der afsættes i alt 5 mio. kr. i 2021 og 5 mio. kr. i 2022.

Ramme til senere udmøntning

Der afsættes 182 mio. kr. i 2022 til senere udmøntning af regeringen og aftalepartierne.

Stimuli af oplevelsesøkonomien

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at understøtte oplevelsesøkonomien, herunder restauranter, hoteller mv.

Aftalepartierne er enige om, at de konkrete initiativer skal træde i kraft parallelt med udbetalingen af de resterende indefrosne feriemidler og under hensyn til udviklingen i COVID-19-pandemien og i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens retningslinjer.

Samlet set afsættes der 750 mio. kr. i 2021 til stimuli af oplevelsesøkonomien.

Støtte til oplevelsesindustrien gennem civilsamfundets indsatser for udsatte og sårbare borgere

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at give udsatte og sårbare borgere bedre adgang til oplevelsesindustrien og civilsamfundets fællesskab.

Midlerne målrettes civilsamfundsaktører på området, og indsatserne kan fx omfatte gavekort til oplevelser (fx restauranter, hoteller, biografteater og forlystelsesparker). Det skal i videst muligt omfang ske, så det samtidig understøtter omsætning og beskæftigelse hos virksomheder og aktører i oplevelsesindustrien, som typisk har oplevet omsætningsnedgang som følge af COVID-19. Indsatserne vil skulle ske i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens retningslinjer for COVID-19.

Der afsættes en pulje på 250 mio. kr. i 2021 til civilsamfundsaktører. Udmøntningen af midlerne drøftes med aftalepartierne.

Støtte til oplevelsesindustrien til aktiviteter på social- og ældreområdet

Under COVID-19-restriktionerne kan socialt udsatte og sårbare grupper på social- og ældreområdet opleve isolation og ensomhed. Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er derfor enige om at give målgruppen bedre adgang til oplevelsesindustrien i 2021.

Formålet er at iværksætte aktiviteter i oplevelsesindustrien målrettet udsatte og sårbare borgere, herunder mennesker med handicap, på social- og ældreområdet og samtidig understøtte omsætning og beskæftigelse hos virksomheder og aktører i oplevelsesindustrien, som typisk har oplevet omsætningsnedgang som følge af COVID-19. Midlerne forankres i kommunerne, så støtten kommer bredt til gavn for borgere, lokale tilbud og virksomheder.

Der afsættes 250 mio. kr. i 2021 til formålet. Den konkrete udmøntning skal aftales med KL efter dialog med aftalepartierne.

Støtte til oplevelsesindustrien gennem skattefritagelse af arbejdsgiverbetalt gavekort til oplevelsesøkonomi

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om midlertidigt i 2021 at indføre en særskilt skattefritagelse af gavekort til restaurationsydelse med en beløbsgrænse på 1.200 kr. årligt, som kan bruges til hoteller, restauranter og forlystelser, herunder teater- og biografforestillinger mv. Gavekortet må ikke kunne ombyttes til kontanter. Der afsættes i alt 250 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd i 2021 til formålet.

Midlertidig lempelse af BoligJobordningen i 2021

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om midlertidigt i 2021 at hæve loftet for serviceydelser til 25.000 kr., og skatteværdien af fradraget øges til ca. 35 pct. for serviceydelser. Loftet for håndværksydelser hæves til 25.000 kr.

Der afsættes i alt 340 mio. kr. i 2021 til at finansiere lempelsen.

Grøn beskæftigelse og opfølgning på klimapartnerskabernes anbefalinger

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere en række initiativer, der både bidrager til den grønne omstilling og den økonomiske genopretning.

Tilskudspulje til udfasning af olie- og gasfyr

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke indsatsen for den grønne omstilling af individuel opvarmning yderligere ved at øge udfasningen af olie- og gasfyr.

Der afsættes i alt 225 mio. kr. i 2021, 225 mio. kr. i 2022, 145 mio. kr. i 2023, 155 mio. kr. i 2024 og 60 mio. kr. i 2025 til de tilskudspuljer til udfasning af olie- og gasfyr, som blev aftalt med *Klimaaftale for energi og industri mv. 2020* og den opfølgende aftale af d. 30. oktober 2020. De afsatte midler er inklusiv afledt afgiftstab.

Pulje til grøn transport

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke omstillingen til grøn transport ved at afsætte en pulje, der skal understøtte initiativer, der kan bidrage til den grønne omstilling af transportsektoren, fx el-færger, udbredelse af ladeinfrastruktur, omstilling af den tunge transport mv.

Den endelige udmøntning af puljen aftales mellem aftalepartierne primo 2021.

Der afsættes i alt 150 mio. kr. i 2021, 50 mio. kr. i 2022 og 10 mio. kr. årligt i 2023-2025. De afsatte midler er inklusiv afledt afgiftstab.

Pulje til bæredygtigt byggeri

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte en pulje på i alt 50 mio. kr. til at fremme bæredygtigt byggeri.

Puljen til bæredygtigt byggeri skal gå til konkrete indsatser, der bidrager til at understøtte et grønnere og mere bæredygtigt og kvalitetsbevidst byggeri, der samtidig er økonomisk bæredygtigt.

Den endelige udmøntning af puljen aftales mellem aftalepartierne i 2021.

Der afsættes 25 mio. kr. årligt i 2021 og i 2022.

Fremme CO₂-lagring i Nordsøen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at Danmarks undergrund, herunder tidligere olie- og gasreservoir i Nordsøen rummer store potentialer for at lagre CO₂ og kan understøtte Danmarks grønne omstilling og vejen mod 70 pct.-reduktionsmålet og målet om klimaneutralitet i 2050.

Der afsættes 100 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til støtte af udviklings- og demonstrationsprojekter for CO₂-lagring i Nordsøen. Formålet er blandt andet at fremme udviklingen af sikker lagring af CO₂ i Nordsøen allerede fra 2025.

Aftalepartierne noterer sig, at der som led i Klimahandlingsplan for Energi og industri (Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet) skal udarbejdes en samlet strategi for CO₂-fangst, lagring og anvendelse (CCUS) og PtX i Danmark. Partierne bag Klimahandlingsplan for Energi og Industri indkaldes til drøftelser herom 1. halvår af 2021.

Kystsikring

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet ønsker at understøtte flere kystsikringsprojekter i Danmark og er enige om at afsætte samlet 350 mio. kr. til at øge og forlænge den statslige pulje til kystsikringsprojekter og udvide kriterierne for relevante ansøgere. Flere projekter vil således kunne komme i betragtning til puljen.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen har igangsat arbejdet med en national klimatilpasningsplan. Puljen til kystbeskyttelse kan indgå som led heri.

Der afsættes i alt 50 mio. kr. i 2021, hvilket vil bringe den samlede pulje i 2021 op på 90 mio. kr. i 2021. Der afsættes endvidere 150 mio. kr. årligt i 2022 og 2023.

Cykelpulje til stat og kommuner

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere cyklisme med henblik på at understøtte og videreudvikle grøn mobilitet.

Der afsættes 30 mio. kr. i 2021 og 170 mio. kr. årligt i 2022-2023 til anlæg af cykelstier langs statsvejene. Det skal understøtte, at borgerne får adgang til et mere sammenhængende cykelstinet og derved bedre muligheder for at vælge cyklen frem for andre transportformer.

Der afsættes endvidere 150 mio. kr. i 2021 til en pulje målrettet kommunale cykelprojekter. Der forudsættes kommunal medfinansiering på 50 pct. af anlægsudgiften. Det kommunale bidrag vil skulle prioriteres inden for kommunernes anlægsramme.

Der afsættes i alt 180 mio. kr. i 2021 og 170 mio. kr. årligt i 2022-2023 til cyklisme.

Tilskudspulje til energirenoveringer i offentlige bygninger (kommuner og regioner)

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at styrke kommuner og regioners mulighed for at energieffektivisere deres bygninger.

Der afsættes 150 mio. kr. årligt i 2021-2022 og 5 mio. kr. årligt fra 2023 til en tilskudspulje målrettet energirenoveringer i regionale og kommunale bygninger med laveste energimærker samt bygninger, der opvarmes med olie- og gasfyr. De afsatte midler er inkl. et begrænset afledt årligt afgiftstab fra 2021.

En del af midlerne fra puljen kan målrettes digitale løsninger og intelligent styring af energiforbruget i offentlige bygninger.

Der afsættes i alt 150 mio. kr. årligt i 2021-2022 og 5 mio. kr. årligt fra 2023.

Pulje til pyrolyse mv.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at nye teknologier er afgørende for at opnå væsentlige reduktioner af udledningen af drivhusgasser fra landbrugssektoren.

Der etableres en tilskudspulje til teknologier med stort reduktionspotentiale inden for landbrugssektoren. Puljen skal bidrage til fremme og demonstration af nye teknologier, der har til formål at nedbringe udledningen af drivhusgasser fra landbruget fx inden for brun bioraffinering. Med teknologien "brun" bioraffinering udnyttes rest- og affaldsprodukter fra landbrug og affaldssektoren, såsom gylle, halm, spildevandsslam og restfibre fra biogasproduktionen. Gennem anvendelse af termisk pyrolyseteknologi kan biomassen omdannes til gas og olie, der kan raffineres til flydende brændstoffer som fx flybrændstof. Restproduktet biokul kan anvendes til biogødning og har potentielt en stor klimaeffekt, idet biokul kan binde en stor del af kulstoffet fra den oprindelige biomasse.

Puljen skal målrettes omkostningseffektive teknologier med stort reduktionspotentiale inden for landbrugssektoren.

Der afsættes 100 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til puljen.

Forøgelse af Bygningspuljen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at forøge Bygningspuljen. Midlerne styrker den grønne omstilling ved at understøtte energieffektiviseringer i helårsboliger.

Aftalepartierne noterer sig, at almene boliger, dvs. almene boligforeninger, kan søge om midler fra Bygningspuljen ud fra objektive kriterier og på lige fod med øvrige bygningsejere, så også lejere kan få gavn af energirenoveringer.

Der afsættes i alt 300 mio. kr. i 2021 og 25 mio. kr. årligt fra 2022. Midlerne er inkl. afledt afgiftstab.

Udtagning af lavbundsjord

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at afsætte i alt 660 mio. kr. i perioden 2021-2024 til udtagning af kulstofrig landbrugsjord.

Ved at udtage lavbundsjord og genoprette naturlig vandstand på områderne reduceres udledningen af drivhusgasser. For de afsatte midler kan der udtages ca. 5.000 hektar landbrugsjord, hvilket skønnes at bidrage med en samlet klimaeffekt på knap 75.000 tons CO₂e i 2030.

Der afsættes i alt 165 mio. kr. årligt i 2021-2024 til udtagning af landbrugsjord.

Partierne noterer sig, at regeringen vil lancere et udspil på landbrugsområdet, herunder for at reducere sektorens klima- og miljømæssige udledninger bl.a. ved yderligere udtag af lavbundsjord. Ved samme lejlighed vil der blive taget stilling til implementeringen af den næste reformperiode af den fælleseuropæiske landbrugspolitik (CAP).

Understøttelse af geotermi

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at understøtte udviklingen af geotermi som teknologi i fremtidens fjernvarmesektor ved at nedsætte en geotermi-taskforce. Taskorcen får til opgave at gennemføre et analysearbejde, der skal afdække det samfundsøkonomiske potentiale for indpasning af geotermisk varme i fjernvarmesektoren. Derudover skal den udvikle et bud på en konkret statslig støttemodel, der kan understøtte en omkostningseffektiv udvikling af geotermi som teknologi samt kan opnå statsstøttegodkendelse under EU's statsstøtteregler.

Der afsættes i alt 3 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til taskorcen. Aftalepartierne præsenteres for resultaterne af taskorcens arbejde i 2022.

Aftalepartierne noterer sig, at der som led i Klimahandlingsplan for Energi og industri (Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet) i anden halvdel af 2020 indkaldes til forhandlinger om en ny fremtidssikret økonomisk regulering, der tager højde for Danmarks nye klimamål og sikrer effektivisering og fremtidige forbrugervenlige priser. Der skal desuden ses på rammerne for geotermi.

Digitalisering

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at prioritere en række tiltag, der yderligere styrker digitaliseringen i Danmark.

Forlængelse af bredbåndspuljen

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at understøtte, at flere husholdninger og virksomheder på tværs af hele landet har adgang til hurtigt bredbånd. COVID-19-krisen har også tydeliggjort vigtigheden af hurtigt bredbånd. I den forbindelse kan bredbåndspuljen bidrage til en forbedret bredbåndsdækning i de områder, hvor markedet ikke af sig selv sikrer tilstrækkelig udrulning.

Der er derfor enighed om at forlænge bredbåndspuljen i 2021 med henblik på at fremme bredbåndsdækningen i hele landet.

Der afsættes i alt 100 mio. kr. i 2021 til en forlængelse af bredbåndspuljen.

Digitaliseringsfond

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om at understøtte digitaliseringen af Danmark ved at afsætte en ramme til en digitaliseringsfond. Det kan bidrage til udviklingen af nye digitale løsninger, dels ved at understøtte en mere sammenhængende og effektiv offentlig sektor, som rummer potentialer i understøttelsen af Danmarks ambitioner på klimaområdet. Og dels ved at understøtte erhvervslivets digitalisering og automatisering for at styrke danske virksomheders konkurrenceevne og til gavn for vækst, beskæftigelse og eksportmuligheder.

Den konkrete udmøntning af rammen aftales mellem aftalepartierne på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Der afsættes 125 mio. kr. årligt i 2021-2024.

Klimaeffekter og potentialer

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet noterer sig, at reduktionsmankoen allerede er nedbragt betydeligt i regeringsperioden, og der dermed er taget afgørende skridt i opnåelsen af 70 pct.-målsætningen. Med finansloven for 2020 skønnes udledningerne reduceret med ca. 0,5 mio. t., aftalerne om sektorstrategier for energi, industri og affald forventes at reducere med 3,4 mio. t., aftale om grønne boliger forventes at reducere med 0,05 mio. t., aftale om stimuli og grøn genopretning og aftale om grøn vejtransport skønnes at nedbringe de danske drivhusgasudledninger med omkring 2,3 mio. ton CO₂e i 2030. Aftalepartierne noterer sig endvidere, at flere reduktioner vil følge i takt med beslutninger i erhvervslivet og udfoldelsen af resten af klimahandlingsplanen, og at der løbende vil blive vendt tilbage med yderligere grønne tiltag. Aftalepartierne noterer sig i den forbindelse, at regeringen tidligt i 2021 vil fremlægge et udspil for landbruget, herunder for at adressere sektorens klima- og miljøpåvirkninger.

Samtidig er aftalepartierne enige om, at der skal satses på fremtidens grønne teknologier, som på sigt kan bidrage med store reduktionspotentialer. Med indeværende aftale prioriteres midler til at fremme udvikling af nye grønne løsninger, herunder fx pyrolyse, der har potentiale til at reducere udledningerne fra landbrugssektoren. Med klimaftalen for energi og industri mv. er der også satset massivt på CCS, PtX og grønne gasser, som endvidere understøttes af regeringens grønne forskningsstrategi og indeværende aftale. F.eks. investeres der i udviklingen af løsninger til fangst og lagring af CO₂ – en teknologi, der har et potentiale til at reducere drivhusgasudledningerne med 4-9 mio. ton i 2030. PtX er en anden teknologi, som der investeres i, og det skønnes, at det tekniske reduktionspotentiale for PtX udgør 0,5-3,5 mio. ton CO₂e i 2030 og på længere sigt 1,5-7,5 mio. ton CO₂e.

Finansiering mv.

Reserve til COVID-19 og stimulus

Som led i *Aftale om stimuli og grøn genopretning* er regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet enige om at udmønte dele af reserven til håndtering af udfordringer i lyset af COVID-19 mv. Der udmøntes ligeledes dele af den midlertidige ramme til COVID-19-udgifter og yderligere stimulus-initiativer, som regeringen har afsat i den opdaterede 2025-ramme *DK2025 – en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi*, august 2020.

Midler fra EU's genopretningsfacilitet

Danmark forventes at modtage et større milliardbeløb fra EU's genopretningsfacilitet ("genopretningsfonden"). Pengene skal anvendes til at hjælpe de europæiske medlemsstater på fode igen efter COVID-19-krisen. Der er bl.a. fastsat krav om, at midlerne anvendes på initiativer med fokus på at skabe vækst og jobs samt fremme den grønne omstilling og digitalisering.

Det er den foreløbige vurdering, at Danmark kan modtage op mod i alt ca. 11,4 mia. kr. fra EU's genopretningsfond. Det endelige beløb vil bl.a. afhænge af den økonomiske udvikling i Danmark og de øvrige EU-lande. Udbetaling af midlerne er betinget af, at Danmark udarbejder en genopretningsplan, der godkendes i EU

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet noterer sig, at en dansk genopretningsplan i henhold til genopretningsfonden skal understøtte en omfattende grøn genstart af dansk økonomi, stimulere økonomien, fastholde arbejdspladser og bevæge Danmark tættere på at nå sin klimamålsætning. Aftalepartierne tilslutter sig, at elementerne i nærværende aftale understøtter disse formål og vil kunne indgå i en dansk genopretningsplan.

Aftalepartierne noterer sig, at midlerne fra EU's genopretningsfond med afsæt i den danske genopretningsplan tilvejebringer finansiering til nærværende aftale og evt. andre indsatser som bidrager til at opfylde kriterierne i genopretningsfonden.

Midler fra React-EU

Som led i EU's genopretningsplan forlænges de nuværende strukturfondsprogrammer mhp. at understøtte indsatsen for at afbøde konsekvenserne af COVID-19. Der tildeles løbende på EU-plan 47,5 mia. euro i 2021-22, som fordeles mellem alle EU-lande. Midlerne skal anvendes til at finansiere initiativer, der fremmer håndteringen af COVID-19 og understøtter en grøn, digital og modstandsdygtig genetablering af økonomien.

Danmark tildeles React-EU-midler for perioden 2021-2022, men har mulighed for at anvende midlerne frem til medio 2023.

React-EU-midlerne udmøntes gennem strukturfondene i Danmark. Det indebærer, at regeringen fastlægger rammen for anvendelsen, mens Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse udmønter midlerne til konkrete indsatser, jf. lov om erhvervsfremme.

Regeringen og Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet er enige om, at der anvendes 825 mio. kr. fra React-EU til finansiering af tiltagene vedrørende SMV'er, iværksætteri og vækstteams.

Udisponerede midler i 2021

Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet noterer sig, at regeringen lægger vægt på at reservere mindst 4 mia. kr. i 2021. Midlerne øremærkes yderligere COVID-19-udgifter i 2021 samt nye initiativer til at stimulere dansk økonomi og holde hånden under danske arbejdspladser.

Regeringen konsulterer partierne bag aftalen, såfremt der tages nye initiativer for at holde hånden under danske arbejdspladser. Partierne lægger vægt på, at initiativerne understøtter den grønne omstilling og ikke øger indkomstforskellene.

Aftalens karakter

Aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for følge-lovgivning, der implementerer aftalen.